

De kleine

117

De K is weer in de maand. De K van Klei, van Keramiek, van Kunst. Maar ook van Kijken, Koesteren, **C**reatief en Knowhow. Kijk & lees in **de kleine K** wat er met Klei Kan.

de kleine K

nummer 117 september 2024

INSPIRATIE

Beate Thiesmeyer
Mysterieuze figuren

Mandy Cheng
Nerikomi

Ilona Senghore
Verhalen in beelden

INSPIRATIE momenten

Velimir Vukicevic

KNOWHOW de expert

Inlegwerk

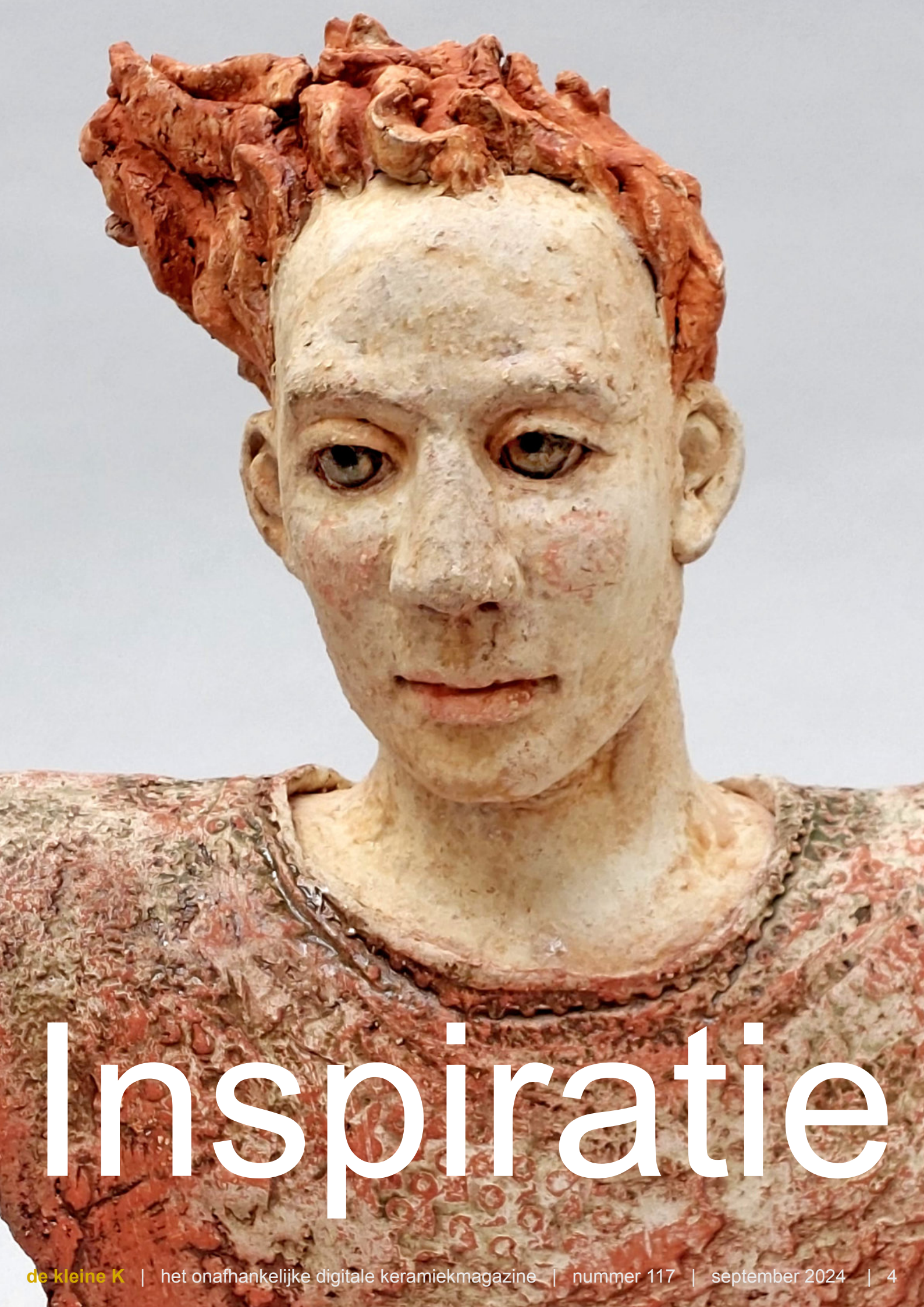
PODIUM & KleiPers

Gouden Vrienden
Keramiekmuseum Princessehof

English Summaries

Colofon

Inspiratie

Beate Thiesmeyer

Mysterieuze figuren

De figuren van Beate Thiesmeyer hebben iets dromerigs. Ze zijn in zichzelf gekeerd en drukken hun emoties uit: eenzaamheid, vreugde, vredigheid. Er is geen verschil tussen mensen en dieren: ook de laatsten laten hun emoties zien. De zachte pastelkleuren, gecombineerd met de grove klei, ondersteunen hun dromerig karakter.

Voor [Beate Thiesmeyer](#) (Duitsland, 1952) draait haar werk om communicatie en de waarde van dromen. 'Ik geloof dat er een universele beeldtaal bestaat die iedereen begrijpt. Helaas raken we veel daarvan kwijt als we opgroeien. Sommige mensen blijven verlangen naar die verloren kinderlijke wereld, vooral in deze onrustige tijden waarin geld en de markt zo belangrijk zijn. Dat merk ik vaak in de gesprekken die mijn werk oproept. Die zijn voor mij heel waardevol. Het gaat daarbij niet om mij, maar om de kijker die

zijn eigen verhaal in mijn werk ziet en dat met mij deelt. Soms begrijp ik dan pas waarom ik mijn figuren maak.' Beate maakt al bijna vijftig jaar keramiek en weet steeds nieuwe aspecten naar voren te laten komen. 'Ik kon mijn benadering steeds aanpassen. Soms ging dat geleidelijk, maar vaak was het ook een complete breuk met wat ik eerder had gemaakt. Dat is voor mij de vrijheid en levendigheid die in het prachtige materiaal klei zit.'

*Op pagina 4: Der Windige, 2023, h 60 cm. Op de vorige pagina: Blaue Büste mit Barockfrisur, 2019
Op de volgende pagina: Hasenkind, 2019, h 40 cm, aangekocht door de Irish State Gallery Dublin
▼ Fischreiterin, 2024, 60 x 30 cm. Foto's bij dit artikel: Michael Sälzer*

▲ **Das Paar**, 2020, 50 x 42 cm
Op de volgende pagina: **Im Zeitalter der Fische**, h 54 cm

Figuratie

Thiesmeyer deed de lerarenopleiding (kunst) in Bonn. 'Mijn ouders kwamen beiden uit arbeiders-families, hadden gestudeerd en carrière ge-maakt. Daar waren ze trots op en ook voor mij wilden ze een academische loopbaan. Maar ik had schilderen en boetseren altijd al heerlijk ge-vonden. Zo kon ik me terugtrekken en tegelijker-tijd met de wereld verbonden blijven.' Ze ging keramiek studeren in Höhr-Grenzhausen (mees-terproef in 1982) en ontmoette haar man [Michael Sälzer](#) (zie het artikel in *de kleine K* 96).

'Door hem leerde ik klei kennen en ervan hou-den. Voor de technische kant is hij voor mij on-misbaar met zijn expertise in glazuren en stoken',

zeft ze. Samen begonnen ze in 1978 een atelier. Twee jaar later verhuisden ze hun pottenbakkerij naar een oude leisteengroeve.

In het begin maakte Beate traditioneel gebruiks-goed. 'We wilden werk en leven helemaal laten samengaan. Door het maken – en de omgang met traditie – dook ik steeds dieper in de wereld van de keramiek en vond daar een manier om mezelf persoonlijk uit te drukken en mijn eigen handschrift te ontwikkelen. Ik onderzoek kunst van inheemse volkeren, experimenteerde veel en ontdekte uiteindelijk dat gebruiksgoed eigenlijk niet zo mijn ding was. Ik begon figuratief te wer-ken en doe dat nog steeds.' Toch heeft het ma-

▲ *Im Boot mit Fuchs*, 2019, 45 x 25 cm
Op de volgende pagina: *Mutterkind*, 2020, h 80 cm

ken van gebruiksgoed best een grote invloed gehad. 'Ik moest het in serie maken. En dan ontdek je de waarde van herhaling. Eindeloos hetzelfde doen geeft zekerheid en vrijheid. Ook bij figuratief werk komt het van pas, niet alleen technisch, maar ook bij mijn thema's. Die komen van tijd tot tijd terug, telkens weer op een andere manier.'

Luisteren

Beate kan eigenlijk altijd wel aan het werk gaan. 'Ik heb wel een zekere orde om me heen nodig en liefst de radio aan met een passend programma. Een vaag idee over wat ik ga maken is ge-

noeg en ik laat me leiden door de klei: de structuur, het toeval, mijn eigen speelsheid, het krijgt bij mij allemaal de ruimte. Toch kies ik bewust de richting waar het proces heengaat. Omdat ik figuren maak, komt er een moment waarop een figuur begint te leven en zijn eigen verhaal vertelt, waar ik alleen nog maar naar hoef te luisteren.' Het productieproces houdt ze bewust heel eenvoudig. 'Je zou bijna kunnen zeggen archaïsch. Ik bouw mijn sculpturen op met platen roodbakende Westerwalder klei. Daar zit veel chamotte in en dat geeft een mooie textuur, die ik gebruik en benadruk. Mijn handen zijn het belangrijkste

gereedschap. Kleur breng ik aan met engobes, die ik als een aquarel opzet. Ik stook in een gasoven oxiderend op 1100 °C. Zo krijg ik een levendig en natuurlijk oppervlak.'

Tuin

Beates sculpturen zijn onder andere te zien in de beeldentuin die ze samen met haar man aan de rand van het bos, op een steile helling achter de pottenbakkerij heeft aangelegd. Dertig jaar werk-

ten ze eraan. Het is een mystieke plek die voortdurend verandert. Er staan vooral inheemse wilde planten. Het idee was om natuur en kunst in harmonie samen te brengen. En tegelijkertijd is de tuin een bron van inspiratie voor het maken van sculpturen. 'Het is een bijzondere plek en dat wordt nog eens geïllustreerd door het feit dat deze tuin sinds 2014 deel uitmaakt van de tuinenroute van het Boven Midden-Rijndal, een [UNESCO-werelderfgoed](#).'

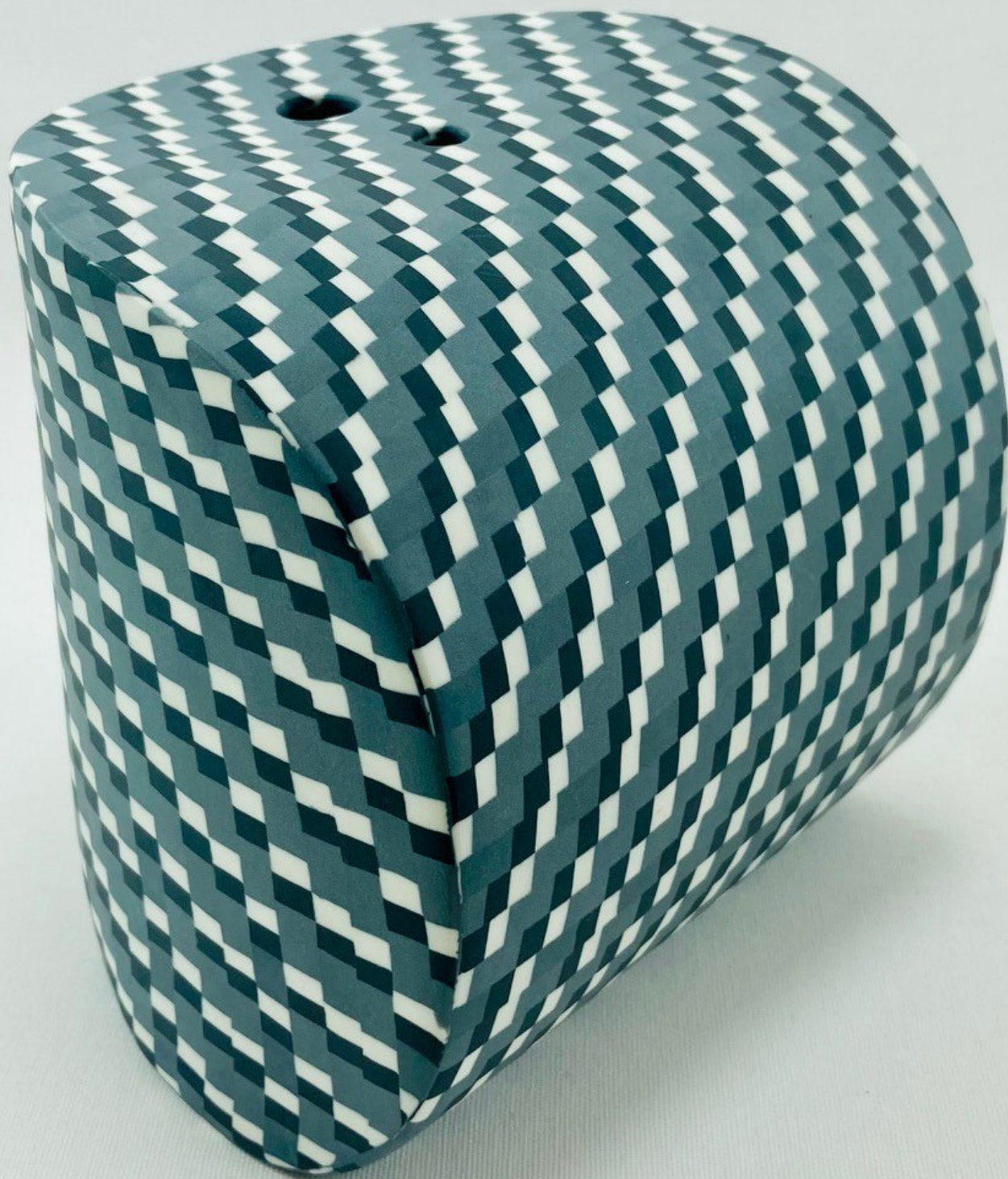
Op de volgende pagina: *Ikarus zögert*, 2023, h 60 cm
▼ *Ziemlich beste Freunde*, 2023, h 60 cm

Mandy Cheng

Nerikomi

Mandy Cheng is specialist in nerikomi, een Japanse techniek die prachtige patronen oplevert. Witte, zwarte en blauwe blokjes en lijntjes dansen met elkaar een eigen choreografie. Duidelijke structuur combineert ze op deze manier met een eigen spontaniteit.

De porseleinen objecten van [Mandy Cheng](#) (Hongkong, 1962) stralen een gevoel van lichtheid en beweging uit. 'Dat bereik ik met de *nerikomi*-techniek. Die is best ingewikkeld en het is altijd weer een uitdaging om daar objecten mee te maken die gracieus zijn en minimalistisch ogen. De patronen die ik gebruik, zijn gebaseerd op close-up foto's die ik in de natuur maak: bloe-

men en zaden hebben van die prachtige vormen die me inspireren. De natuur heeft zo'n ordelijke complexiteit en levendige diversiteit!'

Pottenbakken

Mandy werd in Hongkong opgeleid als chemicus. Naast haar baan begon ze met avondcursussen. 'In kalligrafie, aquarelschilderen, glasbewerking,

Op de vorige pagina: Vorm *Flow*, patroon *Spiral*, 2019, 13 x 13 x 10 cm
Op de volgende pagina: Vorm *Roar*, patroon *Whirlpools*, 2023, 29 x 16 x 8 cm
▼ Vorm *Embrace*, patroon *Ocean*, 2024, 18 x 26 x 16 cm
Foto's bij dit artikel: Mandy Cheng

▲ Vorm **Teddy**, patroon **Autumn**, 2022, 15 x 12 x 8 cm
Op de volgende pagina: Vorm **Points**, patroon **Filigree**, 2020, 10 x 8 x 8 cm

edelsmeden en natuurlijk ook pottenbakken. Dat laatste bleek helemaal bij me te passen en ik ben het altijd blijven doen. Ik nam les bij verschillende kunstenaars en leerde draaien, handvormen, decoratietechnieken, glazuren en stoken. Na uitgebreid rondgekeken te hebben in de keramiekwereld begon ik in 2005 mijn eigen studio. Toen was ik al naar Frankrijk verhuisd, waar ik twintig jaar op het platteland heb gewoond. Tegenwoordig heb ik sinds drie jaar mijn atelier in Ierland en richt mij voor honderd procent op *nerikomi* als techniek.'

Doorzetten

Voor Cheng is doorzetten heel belangrijk. 'Ik herinner me een bezoek, lang geleden, aan het [huis van Salvador Dali](#) in Port Lligat (Spanje). Hij paste dat in de loop van veertig jaar aan. Elke uit-

breiding had een doel en hij gebruikte de vorm van de kamers, de kleuren, meubels en inrichting om te bereiken wat hij wilde. Ik was vooral onder de indruk van de enorme hoeveelheid plannen en tekeningen die hij maakte voor elke kamer, voordat hij besloot verder te gaan. Ik zag toen dat zelfs een genie als Dali enorm veel tijd moest besteden aan het uitwerken en aanpassen van een idee om een bevredigend resultaat te krijgen.'

Nerikomi

Patronen ontstaan bij de *nerikomi*-techniek vanzelf door de stapeling, het versnijden en opnieuw samenvoegen van verschillende kleuren porselein. Voor een deel kunnen de patronen gepland worden, hoewel er natuurlijk altijd een toevallig element in zit. 'Ik blijf steeds nieuwe patronen ontwerpen. Daarvoor maak ik gebruik van mijn

foto's van natuurlijke patronen, maar kijk ook altijd rond. Het ontwerpen doe ik eigenlijk altijd in de herfst. Dan maak ik schetsen en kies er een stuk of vier, vijf uit en maak daar patroonblokken van. Die kunnen in de winter rusten en dan heb ik tijd om de vorm van mijn objecten te ontwerpen.' Het maken van de patroonblokken begint met het ontwerp van het uiteindelijke patroon in gedachten. 'Ik moet uitrekenen hoeveel lagen van verschillende diktes van wit, grijsblauw en zwart gekleurd porselein nodig zijn om de blokken te vormen.'

De kleuren maakt Cheng door het porselein (Royale) grofweg in een platte plak te drukken, het pigment (1-4%, Ceradel voor hoge temperatuur) erop te strooien, het met wat water te besproeien om het door en door nat te maken en het vervolgens te kneden tot het gelijkmatig gekleurd is.

'Daarna moet ik platen rollen van het ingekleurde porselein en die stapelen volgens het ontwerp dat ik gemaakt heb. Die stapel snijd ik vervolgens op allerlei manieren in dunne lagen: dat kan onder een hoek, in verschillende diktes of opgerold

Op de volgende pagina: Vorm **Gulp**, patroon **Dimples**, 2023, 29 x 16 x 8 cm
▼ Vorm **Talk to Me**, patroon **Starrynight**, 2024, 32 x 18 x 5 cm

▲ Vorm **Pointy**, patroon **Seashells**, 2021, 4 x 28 x 27 cm
Op de volgende pagina: Vorm **Silhouette**, patroon **Atlantic**, 2022, 28 x 14 x 9 cm

en opnieuw gestapeld. Uiteindelijk is het patroonblok (dat ongeveer vijftien kilo weegt) klaar. Ik pak het dan goed in en laat de blokken die ik gemaakt heb tot de lente liggen. Zo kan de klei voldoende rusten en het vochtgehalte helemaal gelijk worden. Al met al ben ik met het maken van de blokken wel een paar weken bezig.'

In de lente begint Mandy met het maken van de objecten. 'Van de patroonblokken snijd ik dunne plakjes van vier millimeter, waarmee ik het object ga maken. Die plakken kan ik een organische beweging geven door ze nog een millimetertje dunner uit te rollen. Vervolgens bouw ik het stuk met de hand op. Ik gebruik papieren sjablonen om de gewenste vormen uit te snijden en voeg die samen. Als de producten klaar zijn, pak ik ze in een paar lagen huishoudfolie in, zodat ze langzaam kunnen drogen. Meestal duurt het een paar weken voor ik er verder aan kan gaan werken.

Voor de stook wil ik de eventuele vegen in het patroon nog verwijderen.' Na het drogen en de biscuitstook op 1000 °C wordt het werk aan de buitenkant gepolijst tot een zijdezachte afwerking, maar ongeglazuurd gelaten. Aan de binnenkant worden ze nog transparant geglaazuurd en bij 1220 °C gestookt, zodat ze waterdicht zijn.

Kwetsbaarheid

Objecten die met deze techniek gemaakt zijn, scheuren en vervormen gemakkelijk tijdens het drogen en stoken. 'Ik heb daardoor best veel verlies. Een van de oorzaken is het grote aantal voegen tussen de verschillende kleuren porselein. Dus ik heb geluk als een patroonblok een paar goede producten oplevert. Grote of brede objecten zijn helemaal lastig. Grotere patroonblokken dan vijftien kilo zijn voor mij niet te maken en het hanteren van grote, drie millimeter dunne platen bij het maken van de objecten is heel moeilijk.'

Ilona Senghore

Verhalen in beelden

In haar tekeningen, schilderijen en keramische werk geeft Ilona Senghore vorm aan krachtige beelden vol symboliek. Een verkenning van haar creatieve proces en een gesprek dat inspireert om bij het kijken naar beelden steeds te blijven associëren en wat gegeven lijkt nader te onderzoeken.

Op de academie richtte [Ilona Senghore](#) (Leiden, 1966) zich op tekenen en schilderen. Keramiek ontdekte ze later. Het bleek een ideaal medium om beelden te concretiseren.

Figuratief

Opvallend is haar krachtige figuratieve beeldtaal. 'Op de academie beland je altijd in een trend die op dat moment in de mode is. In mijn tijd was dat het post-modernisme. Dus ik werkte abstract en ik maakte grote, monumentale dingen. Als hobby ging ik drummen. Ik kreeg les van trommelaars uit Senegal en raakte in de ban van Afrikaanse rituelen. Na een poosje bedacht ik: *Deze mensen snappen totaal niet wat ik aan het doen ben met m'n kunst*. Vanaf toen ging ik verhalend werken,

figuratief dus. Wat bleef is dat ik altijd iets monumentaals wilde maken, iets architectonisch. Dat heeft er bij mij altijd al in gezeten.'

Optimale situatie

In Ilona's creatieve proces speelt tekenen een cruciale rol. 'Ik besteed het liefst zo veel mogelijk tijd aan kunst, maar ik ben realistisch: ik vind dat ik geld moet verdienen voor mijn gezin en om de oven te stoken. Daarom werk ik parttime. Die tijd ligt min of meer vast. Twee of drie keer per week ga ik tekenen. Voor mij is dat mediteren. Er zijn momenten dat er niets vastligt, dat allerlei dingen opkomen die ik normaal niet signaleer. Eigenlijk een optimale situatie dus.' Ilona lacht. 'Het liefst zou ik altijd wel in die stand willen blijven.'

Op de vorige pagina: *Tempel Bos Slangen*, 2024, aardewerk, glazuur, 14,5 x 14,5 x 28,5 cm

Op de volgende pagina: *Tijdsbeeldjes Spoorbrug / Treinspoor*, 2023, aardewerk, glazuur, 14 x 9,5 x 8 cm / 12 x 9 x 9 cm

▼ *Tijdsbeeldje Treinspoor*, de vorm met delen van de gietmal

Alle foto's bij dit artikel: Ilona Senghore

▲ *Tempelbeeld Italiaanse Slangen* (in losse delen), 2024, aardewerk, glazuur, 14,5 x 14,5 x 28,5 cm
Op de volgende pagina: *Tempelbeeld Schietschijf Slangen*, 2024, aardewerk, glazuur, 14,5 x 14,5 x 28,5 cm

Archetype

Tijdens het tekenen kan het ineens gebeuren: Ilona vindt een vorm. 'Het is dan alsof de puzzelstukjes in elkaar vallen. Alles klopt. Dingen die ik eigenlijk lastig vind, zie ik plotseling in een ander perspectief. Het is niet erg. Het hoort erbij. Er ontstaat rust. Dat is helend. Vanuit de gevonden vorm ontwerp ik al tekenend een beeld. Dat is heel arbeidsintensief: het beeld moet zo sterk mogelijk worden: als ik later tijdens het maken spijt krijg, zou dat zonde zijn van alle tijd. Dus ik ben voortdurend aan het destilleren: alles wat ruis veroorzaakt moet eraf. Zo ontstaat een heel krachtig symbool, een soort archetype.'

Emotie

Neem *Tijdsbeeldjes*: twee op zichzelf staande, bij elkaar horende beeldjes van een stuk spoorweg in een haarspeldbocht, het ene met daarop een stoomtrein, het andere gedragen door strakke bogen. Ilona maakte achttien setjes, elk in een unieke kleur. De strakke lijnen geeft de beeldjes het aanzien van miniatuurtjes. 'Voor mij is zo'n beeldje vol emotie, maar ik weet niet of mensen die emoties ook in mijn werk zien. Ik kan me voorstellen dat ze de beeldjes *cool* vinden of dat ze hun alleen aan een speelgoedtreintje doen denken. Dat is niet mijn bedoeling, maar het is niet anders. Het is dat post-modernistische...'

▲ *Tijdsbeeldjes*, presentatie tijdens tentoonstelling
 Op de volgende pagina: *Tempelbeeld Bos Slangen* (2024, 14,5 x 14,5 x 28,5 cm) met ontwerptekening

Beladen

Bij Ilona roepen treinen en spoorwegen allerlei associaties op. 'De trein, voor mij is dat een beladen onderwerp, vooral de stoomtrein. Stoom stond aan de basis van de industrialisatie. Sindsdien is de wereld totaal veranderd. Wij mensen verloren het contact met de natuur. In *Congo* van David van Reybrouck lees je hoe de Belgen dat land exploiteerden door in het oerwoud overal treinrails aan te leggen en vervolgens alles te kappen. Duizenden doden. Dat is ook die trein. En dan heb je nog de Holocaust. Al die mensen in wagons. Heel tragisch vind ik dat!'

Ritme

Maar in de beeldjes zit meer. 'Zo houd ik erg van ritme. Voor mij zit dat in de bielen van het spoor en in de regelmaat van de bogen. Die verwijzen via Romeinse architectuur naar mijn vader, die bouwkundig ingenieur is, en naar het werk van Giorgio de Chirico. Diens vader was spoorwag- en stationsarchitect en overleed toen hij nog jong was. En zie: in zijn werk duiken overal treinen en architectonische structuren op, zoals stationshallen en boogbruggen. Op die manier heeft elk element een bepaalde waarde. Zelfs een leeg stuk spoor roept nog allerlei associaties op!'

► *Tempelbeeld Afrikaanse Slangen*, 2024, steengoed, glazuur, 14,5 x 14,5 x 28,5 cm
Op de volgende pagina: *Tempelbeeld Witte Slangen*, 2024, steengoed, glazuur, 14,5 x 14,5 x 28,5 cm

Open en onderzoekend

Ilona's nieuwste werk is in zekere zin een oproep om open naar de wereld te kijken. Het begon met het verhaal over de drie slangen van haar burens die tijdens de vakantie uit hun bak ontsnapten en elk afzonderlijk de omgeving gingen ontdekken. Sindsdien staat de slang voor Ilona symbool voor een open, onderzoekende houding. Het water staat voor de buitenste schil van het onderbewuste. De slangen breken daar doorheen.

Interessante gesprekken

Dat een symbool niet bij iedereen dezelfde associaties oproept, bleek tijdens een interview voor de lokale radio. 'Ze dachten dat de basis waaruit de slangen naar buiten komen, een gevangenis was, terwijl ik het eerder zie als een tempel, een beschermde plek waar je kunt mediteren en tot verdieping kunt komen. Wanneer het gesprek zo'n wending neemt, vind ik dat heel boeiend. En – mag ik even blijven! – na mij kwam iemand reclame maken voor het Oranjehotel in

Scheveningen, de Nazi-gevangenis waar tijdens de Tweede Wereldoorlog allerlei verzetsmensen hebben vastgezeten!'

Synchroniciteit

Ilona geniet enorm van dergelijke situaties. 'Door dit soort verhalen groeit de betekenis van een werk alleen maar. Nu ontstond het spontaan, maar je kunt de betekenis van een beeld ook verdiepen door erover in gesprek te gaan, zoals laatst bij de afsluiting van onze tentoonstelling: om te beginnen bespreek je met degene naast je welk woord als eerste bij je opkomt en probeer je uit te leggen waarom. Daarna bespreek je dit collectief, enzovoort. Zo onderzoek je wat er ligt voorbij je eerste, toch vaak oppervlakkige indruk. Dat geeft het beeld een soort verheffing. Maar ja, zoiets kost tijd. Als kunstenaar kan ik alleen maar hopen dat mensen die tijd vinden.'

Sander Hendriks

Nieuw in het assortiment: DiamondCore. Het summum onder de gereedschappen.

Keramikos

Van alle markten thuis. Of u nou komt shoppen voor materialen of voor inspiratie. Of u al jaren klant bent of voor de eerste keer binnenkomt. Wat u ook wilt maken, wij zijn er voor u. Welkom bij Keramikos, de grootste leverancier van kunstenaarsbenodigdheden.

Conradweg 19 • 2031 CM Haarlem • 023 542 44 16 • www.keramikos.nl

LA CÉRAMIQUE KERAMIEKCURSUSSEN IN FRANKRIJK

Leren en genieten in Cordes-sur-Ciel of La Borne
Werken onder leiding van professionele keramisten

In 2024 onder andere nog:

Nina Lund | José Mariscal

Klik **hier** voor alle cursussen
of kijk op www.laceramique.com | +33 (0)563 537 297

**Advertentiemateriaal voor het volgende
nummer graag aanleveren
vóór 15 september**

Dit jaar al bijgedragen?

Bedankt!!!

Zo kunnen we weer verder...

de Hazelaar ART SUPPLIES

alles voor de keramist

Een ruim aanbod in grondstoffen en
handgereedschappen, gipsmallen,
draaischijven, kleiwalsen, ovens
en de glazuren van Botz, Terracolor
en Magma.

**Meer dan 60 kleisoorten
op voorraad.**

kijk voor meer informatie en
staffelkortingen op onze website:

www.hazelaar.nl

Pimpelmees 1 - 3766 AX - Soest
+31 (0)35 6012825 - info@hazelaar.nl

"In een omgeving waar alles om klei draait, mocht ik de kneepjes van het vak leren!" - Rachel Buikema, diploma behaald in 2020

Spreekt jou dit aan? Kom naar de NKO!
Meer informatie over onze opleiding én korte keramiekcursussen, vind je op www.keramiekopleiding.nl

K Nederlandse
Keramiekopleiding

Winterdijk 4a, NL-2801 SJ Gouda
+31 (0)182-515274
www.keramiekopleiding.nl

Mis geen
nieuwe films
van de kleine **K**
Neem **hier** een
abonnement
op ons
YouTube-
kanaal

Keramiek
Centrum Limburg

- Winkel
- Opleidingen
- Workshops
- Verjaardagen
- Vrijgezellen
- Bakservice tot 1m70 hoogte
- Teambuilding

Alles voor de keramist!

+32 (0)89 24 20 40
Info@keramiekcentrum.be

Openingsuren:

Ma:
gesloten

Di t.e.m. Vr:
09u00 tot 12u00
13u00 tot 18u00

Za:
10u00 tot 17u00

**Horizonlaan 19,
Poort 2270, BE-3600 Genk**

www.keramiekcentrum.be

*Wat u ook nodig heeft,
wij kunnen
ervoor zorgen.*

**van OVEN
tot GLAZUUR**

WWW.SILEX.NL

De Meerheuvel 21
5221 EA 's-Hertogenbosch
Tel. 073 - 631 25 28
info@silex.nl

Telfordstraat 14
8013 RM Zwolle
Tel. 073 - 631 54 05
zwolle@silex.nl

@silextotaalservice

keramiekmaterialen

Inspiratie **M**omenten

Velimir Vukicevic, **Sky Dance**, 2024, porseleinen sculptuur, gegoten in een mal en gedecoreerd met engobe en overglazuur.
Het object zal tentoongesteld worden op de Gyeonggi Ceramics Biennale in Korea.

Maak de keramiekwereld
mooier! Klik **hier** om
vriend (€ 20) van
de kleine **K** te worden

...of Vriend (€ 50) ...of VRIEND (€ 100)

en steun zo de kleine **K**, om elke
maand een mooi magazine te kunnen
uitgeven en regelmatig de papieren
versie: het grote **K** boek

Natuurlijk kunt u ook gewoon
doneren op IBAN
NL68INGB0007343733 t.n.v.
Stichting k+K

Een betaalverzoek staat voor u klaar
(geldig t/m 27 september 2024):

€ 20 of **€ 50** of **€ 100**

KERAMISTO

Winnaar Pot d'Or 2023: Pep Gomez

**Internationaal
Keramiek festival
in het groen
Milsbeek**

14 en 15 september

Mookerplas Plasmolen

www.keramisto.nl

Inlegwerk

Er zijn veel verschillende manieren om klei in te kleuren en te verwerken.

Inlegwerk, *intarsia* of *marquetry* is een techniek, waarbij de kunstenaar stukjes gekleurde klei naast elkaar in een mal legt en met elkaar verbindt. Zo ontstaat een werkstuk, dat een door en door gekleurd patroon heeft. De stukjes kunnen egaal gekleurd zijn, maar ook op een van de onderstaande manieren gekleurd worden.

Nerikomi is een Japanse techniek. Daarbij worden lagen verschillend gekleurde klei over elkaar heen gelegd. Daar kunnen plakjes van gesneden worden, die op een andere manier aan elkaar gemontereerd worden. Of de keramist kan gedeelten wegsnijden. Daardoor ontstaat een kleurpatroon, gevormd door de kleilagen, die als een soort Engelse drop zichtbaar worden.

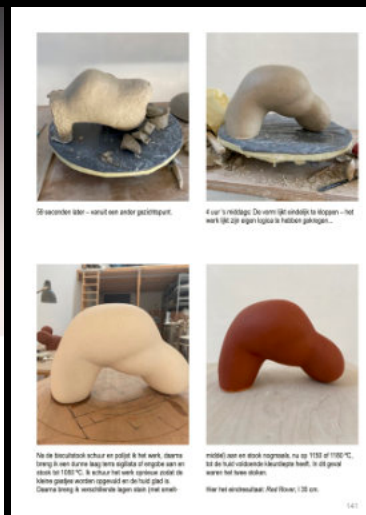
Neriage, ook wel agaat genoemd, is ook een Japanse techniek. Verschillende kleuren klei worden daarbij samen op de schijf gedraaid. Bij het draaien ontstaat zo een gemarmerd patroon, dat spiraalsgewijs de verschillende kleuren laat zien. Dat patroon hangt af van de menging van de kleuren klei en de manier en de duur van het draaien.

Het mengen van verschillende kleuren klei kan ook zonder het te draaien. Dan heet het marmeren.

Mishima is een inlegtechniek, van oorsprong Koreaans. In leerharde klei wordt het gewenste patroon ingesneden. Daarna worden de ontstane verdiepingen met slib van een andere kleur ingevuld. Na droging van het geheel schraapt de keramist het oppervlak glad af. De ingesneden afbeelding komt dan weer helemaal tevoorschijn.

Een nerikomi kom van Mandy Cheng

De grote K deel vier is nu te koop

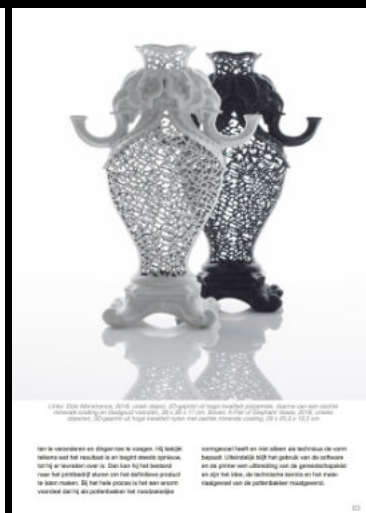
Deze nieuwe **grote K** is weer een mooie bron van inspiratie en knowhow en mag in geen enkel atelier ontbreken.

Belangrijke vragen komen aan de orde: Hoe vind ik mijn eigen weg, mijn eigen stem, mijn eigen manier om me in klei uit te drukken? En als ik die al wel gevonden heb, hoe realiseer ik dan mijn werk? Met welke materialen, technieken en gereedschappen? Bekende en beroemde kunstenaars geven in dit boek hun persoonlijke antwoorden en geven bovendien inzicht in hun technieken met duidelijke voorbeelden. U kunt ze stap voor stap volgen.

U kunt dit vierde deel bestellen in de **webshop** van **de kleine K**. Ook via de **mail** is dat mogelijk (o.v.v. uw naam en adres). Verzendkosten Nederland € 5, West-Europa € 9.

Het grote K boek 4

HET grote KERAMIEK inspiratie en knowhow BOEK, Mels Boom, 2023, Stichting k+K, 256 pagina's, A4 (210 x 297 mm), paperback, genaaid, gedrukt op papier met FSC-merk, kleur, Nederlandstalig. ISBN 978-90-825430-3-2, € 39,95

Meer dan 50 jaar ervaring als betrouwbare
leverancier voor de keramist

Officiële invoerder/verdelers van Amaco glazuren

PC-20 Blue Rutile over
PC-36 Ironstone

PC-4 Palladium over
PC-29 Deep Olive Speckle

PC-28 Frosted Turquoise over
PC-59 Deep Firebrick

PC-23 Indigo Float over
PC-12 Blue Midnight

Ter Mote 5 - 9850 Nevele
tel. 0032 (0)9 226 28 26
info@colpaert-ceramic.be
www.colpaertonline.be

Mis geen nieuwe films
van de kleine **K**
Neem **hier** een abonnement
op ons YouTube-kanaal

Foto van de maand

Tableau in het museum van Caltagirone (Sicilië). Foto: Mels Boom

Ook een leuke of mooie of interessante of gekke foto? Stuur hem op om hier te publiceren!

Podium

Gouden Vrienden

Keramiekmuseum Princessehof presenteert jubileumtentoonstelling met toonaangevende hedendaagse keramiek

Al vijftig jaar wordt het Princessehof bijgestaan door een club trouwe, keramiek liefhebbers Vrienden. De Vereniging van Vrienden van Keramiekmuseum Princessehof verzamelt toonaangevende hedendaagse keramiek en geeft die in bruikleen aan het museum. Na een halve eeuw heeft de vereniging een imposante collectie opgebouwd. Ter gelegenheid van hun jubileum, en als dank voor hun steun, presenteert Keramiekmuseum Princessehof een jubileumtentoonstelling. In *Gouden Vrienden: 50 jaar vriendschap met Keramiekmuseum Princessehof* wordt een selectie van meer dan vijftientig werken getoond uit de verzameling van de Vrienden.

De collectie van de Vrienden van Keramiekmuseum Princessehof laat de spectaculaire ontwikkeling van keramiek na de Tweede Wereldoorlog zien. Voor het eerst zijn kleimengsels en glazuren te koop voor iedereen en kan er volop geëxperimenteerd worden met technieken en materialen. Zo maakt het traditionele gebruiksgoed meer en meer plaats voor vrijere vormen. Ter ere van het 50-jarig bestaan van de vriendenvereniging zet Keramiekmuseum Princessehof een deel van de verzameling van zijn 'gouden vrienden' in de schijnwerpers.

*Op de vorige pagina: Carmen Dionyse, **De Mokerman**, 1977*

*▼ Barbara Nanning, **Object**, 1995*

Alle foto's bij dit artikel: Keramiekmuseum Princessehof, bruikleen Vereniging van Vrienden Keramiekmuseum Princessehof

In de expositie wordt onder andere werk getoond van Arnold Annen (1952, Zwitserland), Carmen Dionyse (1921-2013, België), Bart Drost (1955, Nederland), Alexandra Engelfriet (1959, Nederland), Heringa/Van Kalsbeek, Eduard Hermans (1959, Nederland), Kayoko Hoshino (1949, Japan), Bodil Manz (1943, Denemarken), Hanna Mobach (1934-2024, Nederland), Barbara Nan-ning (1957, Nederland), Anne Marie Laureys (1962, België), David Regan (1964, Amerika), Studio Wieki Somers (2003, Nederland), Akio Takamori (1950-2017, Japan), Joan Takayama-Ogawa (1955, Amerika), Wolfgang Vegas (1958, Venezuela) en onbekende makers uit Afrika.

De Vereniging van Vrienden van Keramiekmu-
seum Princessehof verzamelt al sinds 1974 toon-
aangevende keramiek en bewaart deze voor de
komende generaties. Ook maakt zij met de bij-
dragen verschillende tentoonstellingen en onder-
wijsprogramma's van het museum mogelijk. In
2014 toonde het Princessehof ook al, ter ere van
het 40-jarige jubileum van de vereniging, een
selectie uit de verzameling. In het bijbehorende

boek *Verzamelde Vrienden* zijn alle aankopen uit
die 40 jaar van verzamelen te zien. Tevens wordt
de ontstaansgeschiedenis van de collectie be-
schreven. Het boek is te koop in de museumwin-
kel voor €39,95, Vrienden van Keramiekmuseum
Princessehof ontvangen het boek gratis.

Liefhebbers van keramiek en degenen die het
Princessehof willen steunen, kunnen lid worden
van de Vereniging van Vrienden van Keramiek-
museum Princessehof. Dankzij de steun van de
Vrienden kan het museum meer doen en daarom
ontvangen de Vrienden ook meer voordelen.
Voor meer informatie klikt u [hier](#).

Gouden Vrienden: 50 jaar vriendschap met Keramiekmuseum Princessehof

t/m 5 januari 2025

[Keramiekmuseum Princessehof](#)

Grote Kerkstraat 9

8900 CE Leeuwarden

Open: dinsdag t/m zondag 11.00 - 17.00 uu

*Op de vorige pagina: Joan Takayama-Ogawa, **Aloha Teabag**, 2003. Op de volgende pagina: Heringa/Van Kalsbeek,
Beeld in een expressionistische vorm, 2005 ▼ Alexandra Engelfriet, zonder titel, nummer 7, 2009*

KleiPers

Marcel Eekhout

Silex Totaalservice
De Meerheuvel 21, 5221 EA Den Bosch
t/m 31 augustus

Molens op tegels

Nederlands Tegelmuseum
Eikenzoom 12, 6731 BH Otterlo
t/m 14 september

Porseleinkoorts

Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 9, 8911 DZ Leeuwarden
t/m 1 september

Zomerexpositie

Galerie Bax Kunst
Singel 82, 8601 AM Sneek
t/m 14 september

Zomerexpositie

Galerie Huis ter Heide, Norgervaart 10a
9336 TE Huis ter Heide
t/m 1 september

Keramisto

Festivalterrein bij de Mookerplas
Milsbeek
14 en 15 september

Guido Geelen

Kröller-Müller Museum
Houtkampweg 6, 6731 AW Otterlo
t/m 1 september

30 Jaar Kemprom

Galerie Kemprom
Dr. Ruttenpark 10, 6029 TK Sterksel
t/m 15 september

Ann Van Hoey

Alden Biesen
Kasteelstraat 6, 3740 Bilzen (BE)
t/m 1 september

Kleigenoten2020

Galerie Van Slagmaat
Leidsestraatweg 39, 3443 BV Woerden
t/m 21 september

Pioniers in keramiek

Museum Prinsenhof Delft
Sint Agathaplein 1, 2611 HR Delft
t/m 8 september

Spiegelingen in Klei

Museum Beesel
Markt 1, 5954 BH Beesel
t/m 29 september

If not now, when?

Museum Beelden aan Zee
Harteveltstraat 1, 2586 EL Den Haag
t/m 8 september

Dawaa Huizinga-Molom

De kleine toonzaal
Voorbaan 25, 1271 RR Huizen
9 september t/m 5 oktober

Per Abramsen

Museum Beelden aan Zee
Harteveltstraat 1, 2586 EL Den Haag
t/m 8 september

Zomerexpositie 2024

Big Art & Garden (voorheen Beelden in Gees)
Schaapveensweg 16, 7863 TE Gees
t/m 6 oktober

Euregio Keramiekmarkt

Burgstrasse 103
4730 Raeren (BE)
7 en 8 september

Beelden & Bomen

Nationaal Bomenmuseum Gimborn
Velperengh 13, 3941 BZ Doorn
t/m 6 oktober

O.a. Maria van 't Hullenaar

Het Groene Hart Huys
Bouwsteeg 6, 2411 AB Bodegraven
t/m 9 september

Karin Bablok

Galerie Terra Delft
Nieuwstraat 7, 2611 HK Delft
7 september t/m 6 oktober

Blijf met de kleine K?
Word vriend!

KleiPers

Beelden in Soest 2024

Galerie Hazart
Pimpelmees 3, 3766 AX Soest
t/m 12 oktober

Hans Arp

Museum Beelden aan Zee
Harteveldstraat 1, 2586 EL Den Haag
t/m 15 december

Sleppe

Valcke Art Gallery
Bernard Spaelaan 14, 9000 Gent (BE)
6 september t/m 12 oktober

Carrousel

Paard en ruiter in de kunst, Museum Frank Steyaert, Tinnenpotstraat 16, 9000 Gent (BE)
t/m 31 december

Bas Domburg

Silex Totaalservice
De Meerheuvel 21, 5221 EA Den Bosch
2 september t/m 31 oktober

Het Archief

Overzicht werk Piet Stockmans Studio, C-mine
100 bus 2, 3600 Genk-Winterslag (BE)
t/m 31 december

Sustainable Ceramics #1

Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 9, 8911 DZ Leeuwarden
t/m 3 november

Olav Slingerland

Galerie Terra Delft
Nieuwstraat 7, 2611 HK Delft
23 november t/m 4 januari 2025

Vilma Henkelman

Kunstmuseum Den Haag
Stadhouderslaan 41, 2517 HV Den Haag
t/m 3 november

Gouden Vrienden

Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 9, 8911 DZ Leeuwarden
t/m 5 januari 2025

Good Earth India

Kunstmuseum Den Haag
Stadhouderslaan 41, 2517 HV Den Haag
t/m 3 november

Nieuw Wit

Keramiekcultuur Tiendschuur Tegelen
Kasteellaan 8, 5932 AG Tegelen
t/m 5 januari 2025

Specific Objects

Kunstmuseum Den Haag
Stadhouderslaan 41, 2517 HV Den Haag
t/m 3 november

Vera Gulikers

Museum Beelden aan Zee
Harteveldstraat 1, 2586 EL Den Haag
20 september t/m 2 maart 2025

O.a. Dorette Gilling

Galerie de Kapberg
Slotweg 17, 1934 CM Egmond aan den Hoef
4 oktober t/m 10 november

Joan Miró - Sculptures

Museum Beelden aan Zee
Harteveldstraat 1, 2586 EL Den Haag
20 september t/m 2 maart 2025

Margot Thyssen

Galerie Terra Delft
Nieuwstraat 7, 2611 HK Delft
12 oktober t/m 18 november

Hans Bayens

Museum Beelden aan Zee
Harteveldstraat 1, 2586 EL Den Haag
19 december t/m 2 maart 2025

Keramisten SKNN

Hannie Mein Keramiekgalerij, Home Center
Frisaxstraat 12, 8471 ZW Wolvega
t/m 21 november

Van Achterberghprijs 2024

Galerie Terra Delft
Nieuwstraat 7, 2611 HK Delft
t/m 4 mei 2025

Blijf met de kleine K?
Word vriend!

KleiPers

Collectie Eyck

Het Bonnefanten
Avenue Céramique 250, 6221 KX Maastricht
1 september t/m 4 mei 2025

Collectie Eyck

Buitenplaats kasteel Wijlre
Kerkpad 1, 6321 PX Wijlre
1 september t/m 4 mei 2025

Westerwald

Keramiekcultuur Tiendschuur Tegelen
Kasteellaan 8, 5932 AG Tegelen
19 januari t/m 18 mei 2025

Wu Zetian

Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 9, 8911 DZ Leeuwarden
26 oktober t/m 25 mei 2025

Van Achterberghprijs 2024

Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 9, 8911 DZ Leeuwarden
t/m 25 mei 2025

Oracles from Far and Near

Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 9, 8911 DZ Leeuwarden
30 november t/m 26 oktober 2025

5000 jaar Aziatische keramiek

Groninger museum
Museumeiland 1, 9711 ME Groningen
t/m 4 januari 2026

Bouke de Vries

Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 9, 8911 DZ Leeuwarden
5 juli 2025 t/m 16 augustus 2026

Sustainable Ceramics #2

Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 9, 8911 DZ Leeuwarden
22 november 2025 t/m 25 oktober 2026

2023 Netherlands-Korea Invitational Ceramic Exhibition

Online
Voorlopig doorlopend

Klik hier voor nog meer informatie

Uw evenement ook in KleiPers?

Stuur tekst, hoge resolutie foto van een keramisch werk, gegevens over plaats/tijd naar **de kleine K**. Klik **hier** om te mailen. Stuur voor de 15e van de voorafgaande maand uw informatie. Publicatie is in principe op de laatste vrijdag van de maand.

Blijf met de kleine K?
Word vriend!

De inspiratie website:
de blik op de wereld van de keramiek

en... actueel nieuws op de
Facebookpagina

Leesvoer nodig in deze enerverende tijden?

Summaries in English

Beate Thiesmeyer

Beate Thiesmeyer, a German ceramist born in 1952, creates work that centers around communication and the value of dreams. She believes in a universal visual language that everyone understands, although much of it is lost as people grow up. Her art often evokes conversations that she finds valuable, as viewers share their personal stories, helping her understand the deeper reasons behind her creations. With nearly fifty years of experience, Beate has continually evolved her approach, often making significant shifts in her work to explore new aspects of the material.

Initially trained in art education and ceramics, Thiesmeyer started her career by making traditional utility ware. However, she gradually transitioned to figurative work, finding it a more fulfilling way to express herself. Her process is intuitive, allowing the clay to guide her while she consciously steers the creative direction. She uses red-firing Westerwald clay and simple techniques, emphasizing the texture and natural surface of her sculptures.

Thiesmeyer's work is also showcased in a sculpture garden she and her husband developed over thirty years. The garden, part of a UNESCO World Heritage site since 2014, blends nature and art, serving as an ongoing source of inspiration for her sculptures.

Mandy Cheng

Mandy Cheng's porcelain objects exude a sense of lightness and movement achieved through the intricate nerikomi technique. This technique, which she finds both challenging and rewarding, draws inspiration from close-up photos of natural forms like flowers and seeds, reflecting nature's orderly complexity and vibrant diversity.

Initially trained as a chemist in Hong Kong, Mandy began exploring ceramics through evening classes. Over time, she expanded her skills in various arts, but pottery resonated deeply with her. After extensive learning and experimentation, she established her own studio in 2005 in rural

France, where she lived for twenty years before moving to Ireland three years ago to focus entirely on nerikomi.

Mandy's annual work cycle begins in autumn with designing 4-5 new patterns, drawing inspiration from her observations and photographs. In winter, she develops new forms while allowing the pattern blocks to rest. Her meticulous process involves calculating and layering colored porcelain to create intricate blocks, which are then sliced, rolled, and assembled into unique patterns.

In spring, she begins hand-building objects from these pattern blocks, using thinly rolled porcelain slices to form the desired shapes. These pieces are slowly dried, bisque fired at 1000°C, polished to a silky finish, and glazed internally for water-proofing before a final firing at 1220°C.

The nerikomi technique's complexity leads to frequent losses due to cracking and warping, especially given the numerous joins in the patterns. Larger objects pose additional challenges, but Mandy continues to refine her craft, drawing strength and inspiration from the perseverance she admired in Salvador Dali's meticulous approach to his work.

Ilona Senghore

Ilona Senghore's creative process is heavily influenced by drawing, which she sees as a form of meditation that helps her discover forms and ideas. Her figurative work often carries strong symbolic meanings, as seen in pieces like *Tijdsbeeldjes*, which evoke emotions and associations related to trains and railways, topics she finds personally significant due to their historical and cultural implications.

Her work often explores themes like rhythm and architecture, drawing connections to her father's background as a civil engineer and the influence of artists like Giorgio de Chirico. Ilona's newer works also reflect her interest in openness and

Summaries in English

exploration, symbolized by snakes breaking through the surface of water, representing an open, investigative approach to the subconscious.

She enjoys engaging in conversations about her art, finding that such discussions can deepen the meaning of her work. Senghore hopes that viewers take the time to explore beyond their initial impressions, allowing for a richer understanding and connection with her pieces.

Inlay techniques

Inlay work is a technique where the artist places pieces of colored clay next to each other in a mold and connects them to create a piece with a thoroughly colored pattern. The pieces can be uniformly colored or colored using various methods.

Nerikomi is a Japanese technique where layers of differently colored clay are stacked on top of each other. Slices can be cut from these layers and reassembled in a different way, or the ceramist can carve away portions. This creates a color pattern formed by the clay layers, resembling the look of layered candies.

Neriage, also known as **agate ware**, is another Japanese technique where different colors of clay are thrown together on a wheel. The process of throwing creates a marbled pattern that spirals to reveal the various colors. The pattern depends on how the colors are mixed, the method, and the duration of throwing. Mixing different colors of clay without throwing is also possible and is referred to as **marbling**.

Mishima is an inlay technique originating from Korea. In this technique, a desired pattern is incised into leather-hard clay. The resulting grooves are then filled with slip of a different color. Once dried, the ceramist scrapes the surface smooth, revealing the incised design.

Colofon

De kleine K

Dit onafhankelijke digitale keramiekmagazine biedt inspiratie en knowhow over keramiek. Voor amateurs en professionals. Onafhankelijk, met informatie waar u wat mee kunt.

Uitgever

Stichting k+K
deKleineK.nl

Publicatie

De kleine K verschijnt in principe op de laatste vrijdag van elke maand. Het aantal pagina's is variabel. Niet meer dan een derde van het aantal pagina's is gewijd aan advertenties.

Abonnementen

kunnen alleen online afgesloten worden. Aanmelden kan [hier](#). Wijzigen en opzeggen kan via de link in de mail die bij aanmelding werd toegestuurd; u vindt de link ook in de mail die elke maand het verschijnen van een nieuw nummer aankondigt. Abonnementen lopen van het eerste nummer na aanmelding tot en met het laatste nummer voor opzegging. Een aantal oudere nummers kan gratis van de website gedownload worden.

Prijs

Dit magazine is gratis. Advertenties en donaties houden het zo.

Adverteren

De tarieven zijn aantrekkelijk. U vindt op de [tarievenkaart](#) ook informatie over aanlever-specificaties, kortingen en dergelijke. Verdere informatie kunt u [aanvragen](#). Door te adverteren, sponsort u *de kleine K* en werkt u mee aan continuïteit.

Geïnspireerd?

Investeer in verrijking van de keramiekwereld en houd *de kleine K* gratis. Dat kan door [vriend](#) te worden, te doneren of te adverteren. Elke donatie is welkom. Maak een bedrag over naar IBAN NL68INGB0007343733 t.n.v. Stichting k+K.

Inhoud

Samenstelling, grafische vormgeving en auteursteksten (tenzij anders aangegeven): Mels Boom. Fotoverantwoording: als door kunstenaars aangeleverd.

Kopij

Werk mee aan een volgende uitgave! Kopij kan alleen in digitale vorm aangeleverd worden. Beeldmateriaal moet van voldoende resolutie zijn (minstens 1500 x 2500 pixels, niet uitgesneden, niet gecomprimeerd) en vrij van rechten. De inzender van tekst en beeldmateriaal vrijwaart de uitgever voor aanspraken van derden. Teksten en afbeeldingen kunnen bewerkt worden.

Het maken van keramiek is niet altijd zonder risico's; goede voorbereiding en kennis terzake zijn noodzakelijk. De informatie in deze uitgave is met zorg samengesteld, maar de samenstellers kunnen niet aansprakelijk gesteld worden voor de juistheid ervan.

© Alle rechten voorbehouden. Kopiëren van teksten en/of afbeeldingen in deze uitgave is niet toegestaan. Eenmalig kopiëren en/of printen voor eigen gebruik mag wel.

Het merk 'de kleine K' is wettelijk beschermd.

[inspiratie website](#)

[contact](#)

[gratis abonnement](#)

[Koop onze boeken](#)

[Download](#) verschenen nummers

Bezoek de [Facebookpagina](#)
voor actueel nieuws, vragen en opmerkingen